

Danyýel Kitaby — Segsen Ýedinji San

On gyzyň tymsalynyň açylyşy: Adventist taryhynyň içinden geçýän çuňňur syýahat

Jeff Pippenger

2024-02-20

On gyzyň timsaly Adventist halkynyň tejribesini şekillendirýär.

Matta 25-däki on gyzyň timsaly hem Adventist halkynyň tejribesini şekillendirýär. Uly Jedel, 393.

Millerit adventistleri bu timsaly doly berjaý etdiler.

“Men köplenç on gyz hakdaky timsala gönükdirilýärim; olaryň başisi paýhasly, başisi bolsa akylsyzdy. Bu timsal in ownuk jikme-jigine çenli ýerine ýetdi we ýerine ýetiriler, çünki onuň hut şu wagt üçin aýratyn ulanylyşy bar, hem-de üçünji perişdäniň habary ýaly, ol hem ýerine ýetdi we döwrüň ahyryna çenli häzirkä hakykat bolmagynda dowam eder.” Review and Herald, August 19, 1890.

Birinji perişdäniň hereketiniň taryhy üçünji perişdäniň hereketini aňladýar, hem-de timsalyň in soňky üns merkezinde gyzlaryň ýagynyň bardygy-bolmandygy durýar; ol hem soňky ýagmyr baradaky habardyr.

“Ýamanlykda, aldawda we azgynlykda, ölümün hut kölegesinde ýatan bir dünýä bar,—ukuda, ukuda. Olary oýarmak üçin jany bilen kim zähmet çekýär? Olara haýsy ses ýetip biler? Aňym geljege alnyp gidilýär; şol wagtda: ‘Ine, Güýew gelýär; Oňa garşy çykyp, garşy alyňlar’ diýen signal berler. Emma käbirleri çyralaryny doldurmak üçin ýag edinmegi gijikdiren bolarlar, we olar juda giç bolanda, ýag bilen aňladylýan häsiýetiň başga birine geçirilmeýändigini bilerler. Şol ýag Mesihniň dogrulygydyr. Ol häsiýeti aňladýar, häsiýet bolsa geçirilýän zat däl. Hiç bir adam ony başga biri üçin üpjün edip bilmez. Her kim özüniň günäniň her bir tegmilinden arassalanan häsiýetini özi edinmelidir.” Bible Echo, May 4, 1896.

Tymsaldaky “ýag” “häsiýeti”, şeýle hem “Mesihniň dogrulygyny” aňladýar. Mukaddes edilen häsiýet diňe Hudaýyň Sözüni iýýänler tarapyndan emele getirilýär.

Olary Öz hakykatyň arkaly mukaddes et; Seniň sözüň hakykatdyr. Ýahýa 17:17.

“Ýag” hem Hudaýyň Ruhunyň habarlarydyr.

“Huday bize iberen habarlaryny kabul etmänimizde, Oňa hormat goýulmaýar. Şeýlelik bilen biz garaňkylykda bolanlara ýetirilmegi üçin ruhlarymyza guýmak isleýän altyn ýagy ret edýäris.” Review and Herald, 20 iýul 1897.

“Ýag” — Mesihniň dogrulygynyň mukaddesleýji huzuryny ýetirýän Hudaý Sözüniň habarlarydyr. On gyzyň timsalynda, ol Habakkuk kitabynyň ikinji babynyň pygamberligidir hem, Gijeki çagyryş habary-da, ýagny Mesihniň dogrulygy baradaky habar, 1888-nji ýyldaky pitnede Jones bilen

Waggoneriň habary arkaly şekillendirilişi ýaly.

“Reb uly merhemeti bilen Öz halkyna iň gymmatly habary Waggoner we Jones ýaşulylaryň üsti bilen iberdi. Bu habar dünýäniň önünde beýgeldilen Halasgäri, bütün dünýäniň günäleri üçin edilen gurbanlygy has aýdyň görkezmek üçindi. Ol Kepiliň üsti bilen iman arkaly aklanmagy beýan edýärdi; ol halky Hudaýyň ähli tabşyryklaryna boýun bolmakda aýan edilýän Mesihniň dogrulygyny kabul etmäge çagyryýardy. Köpler Isany gözden salypdylar. Olar gözleriniň Onuň ylahy şahsyna, Onuň hyzmatlaryna hem-de adamzat maşgalasyna bolan üýtgeşsiz söýgüsine gönükdirilmegine mätäçdiler. Ähli güýç-gudrat Onuň ellerine berildi, çünki Ol adamlara baý peşgeşleri paýlap, ejiz ynsan wekiline Öz dogrulygynyň bahasyna ýetip bolmajak sowgadyny bagyş edip biler. Ine, Hudaýyň dünýä berilmegini buýran habary şudur. Bu, güýçli ses bilen wagyz edilmeli hem-de Onuň Ruhunyň uly ölçegde dökülip berilmegi bilen utgaşýan üçünji perişdäniň habarydyr.” Testimonies to Ministers, 91.

Habar soňky ýagşyň habarydyr.

«Giçki ýagmyr Hudaýyň halkynyň üstüne ýagmalydyr. Gudratly bir perişde asmandan inmeli, we tutuş ýer ýüzi onuň şöhraty bilen ýagtyldymalydyr». Review and Herald, 1891-nji ýylyň 21-nji apreli.

Gudratly perişde 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda inende, soňky ýagmyr sepeläp başlady we on gyzyň timsalynda hem-de Habakkukyň ikinji babynda beýan edilişi ýaly Milleritleriň taryhy gaýtadan gaýtalanyp başlady. Hut şol wagtda-da, Hudaýyň ahyrky gün halky perişdäniň elindäki kitaby iýdi, şeýle etmek bilen Ieremiýanyň gadymy ýollaryna gaýtaryldy we şeýlelikde duýduryş surnaýyny çalmaly garawullara öwrüldi. Surnaý duýduryşy, Işaya tarapyndan beýik nalyş hökmünde görkezilen Laodikiýa habarydyr.

Gaty ses bilen gygyr, gaýgyрма; sesiňi surnaý kimin galdyr we Meniň halkyma olaryň boýun egmezligini, Ýakubyň öýüne bolsa olaryň günälerini görkez. Işaya 58:1.

Birinji we üçünji perişdeleriň reforma hereketi “ahyry zamanyň wagtynda” başlanýar. Şol pursatda diňe şol wagtdaky ýaşayan nesli synajak “bilimiň artmagy” bolýar, ýöne bu diňe şol bilim resmileşdirilen habar hökmünde neşir edilenden soň bolýar. Ondan soň şol resmileşdirilen habar “güýçlendirilýär”, we bu güýçlendiriş bir perişdäniň inmegi bilen alamatlanýar. Perişdäniň inmegi Habakkugyň jedelini kesgitleýär, we iki topar soňky ýagmyryň ýa hakyky, ýa-da galp habaryny tapawutlandyryp başlaýar. Soňra wepalylyk Hudaýyň garawullary bolup, duýduryş surnaýynyň habaryny üflelmäge başlaýarlar.

Hakyky surnaý habary Habakkugyň iki tagtasynda görkezilen nura esaslanýar. Ol Laodikeýa berlen duýduryşdyr, şeýle hem Hudaýyň halkynyň günälerini aýan edýän duýduryşdyr. Jedel ilkinji lapykeçlige çenli güýçlenýär; şol wagtda bir topar “masgaralajylaryň ýygnaýy” bolýar, hakyky gözegçiler bolsa lapykeçlikden ön bu habara görkezen yhlaslaryna gaýtadan dolanmaklyga çagyrylýar. Gözegçiler dolanyp gelende, özleriniň “eglenme wagtynda” durandyklaryny, hem-de başa barmadyk ýaly görünen habaryň hakykatda Hudaýyň tertibi boýunça ýerine ýetiriljekdigini bildiler. Şol habar gysga wagtyň dowamynda ösdürildi (ýöne muňa garamazdan belli bir wagtda döwüründe), we habar gelende ol “Ýary gijäniň çagyryşy” habary hökmünde şekillendirilýär; bu

bolsa, perişde inende kuwwatlandyrylyp başlanan habaryň ýönekeý bir güýçlenmesidir.

Hataryň gelmegi bilen, perişdäniň inişi wagtynda garawullyk wezipesini kabul edenler bilen ony ret edenleriň arasynda aýrylyşma doly ýerine ýetirildi. Şol aýrylyşma, perişde inen wagty başlanan giçki ýagşa goýlan “ölçegsiz” giçki ýagşyň guýulmagyndan öň, ýüz kyrk dört müňüň üstüne möhüriň basylýan nokadyny görkezýär.

Milleritleriň taryhy ýüz kyrk dört müňüň möhürleniş döwründäki soňky ýagmyryň bir mysalydyr. Şol taryhda Habakkugyň jedeli hakyky bir soňky ýagmyr habaryna we galp bir soňky ýagmyr habaryna esaslanypdy. Pawlus bir topary hakykata söýgüsi bolanlar hökmünde kesgitleýär, beýleki topary bolsa hakykata söýgüsi bolmadygy we bir “ýalana” ynanandyklary sebäpli güýçli aldanmany kabul edýänler hökmünde görkezýär.

Millerit hereketi “ahyrzamanyň wagtyndan” başlap, ähli ýol boýunça Gijeki Nalada Mukaddes Ruhun inýänçä, bilimde we gudratda artýan hakykatyň ösüşini görkezýär. Millerit hereketi käbir aýratyn ýol belgilerini anyklady; olar hem meňzeşlikde gaýtalanýar: “ahyrzamanyň wagty”, habaryň “bilimiň artmagy” bilen görkezilýän “resmileşdirilmegi”, aşak inýän bir perişde bilen bellilenen habaryň “güýçlendirilmegi”, on gyzyň timsalyny girizýän “birinji lapykeçlik”, “Gijeki Nala” hökmünde görkezilen Mukaddes Ruhun inmegi, soňra bolsa paýlanyş döwrüne degişli bir gapynyň “ýapylýan” we başga bir paýlanyş döwrüne degişli gapynyň “açylýan” ýeri bolan soňky “ikinji lapykeçlik”.

“Hudaý Ylham 14-däki habarlara pygamberlik hatarynda öz ornuny berdi, we olaryň işi bu ýeriň taryhynyň ahyryna çenli bes edilmeli däldir. Birinji we ikinji perişdäniň habarlary heniz hem şu döwür üçin hakykatdyr we olar mundan soň gelýäni bilen ugurdaş dowam etmelidir. Üçünji perişde öz duýduryşyny güýçli ses bilen yglan edýär. ‘Bulardan soň,’ diýip, Ýahýa aýtdy, ‘men gökden başga bir perişdäniň inip gelýändigini gördüm; onuň uly gudraty bardy, we ýer onuň şöhraty bilen ýagtyldy.’ Bu ýagtylykda üç habaryň hemmesiniň nury birleşýär.” The 1888 Materials, 804.

Ýüz kyrk dört müňüň hereketlerini görnüş taýdan öňe sürýän Millerçi hereket, Daniel kitabynyň sekizinji baby, on üçünji we on dördünji aýatlarynda beýan edilen iki müň üç ýüz ýyl hem-de iki müň baş ýüz ýigrimi ýyl baradaky pygamberlikler bilen berk baglanyşyklydy. “Ahyryň wagty” Hudaýyň Ysraýylyň demirgazyk patyşalygyna garşy gaharynyň “ýedi wagtynyň” tamamynda gelip ýetdi. Milleriň habarynyň 1831-nji ýylda resmi taýdan beýan edilmegi, King James Mukaddes Kitabynyň neşir edilmeginden iki ýüz ýigrimi ýyl soň bolup geçdi.

“Jenap Miller, beýleki ýurtlarda hem bu habaryň täsiri bilen herekete gelenler ýaly, ilki özüne ynanylan wezipesini jemgyýetçilik neşirlerinde we risalalarda ýazmak hem neşir etmek arkaly ýerine ýetirmegi göz önünde tutdy. Ol ilkinji gezek öz garaýyşlaryny Vermont ştatynyň Brandon şäherinde çap edilýän Baptist gazet bolan Vermont Telegraph-da neşir etdi. Bu 1831-nji ýylda bolupdy.” John Loughborough, The Great Second Advent Movement, 120.

Üçünji perişdäniň “ahyrzamanyň wagty” hereketi, 1863-nji ýyldaky pitneden soň geçen ýüz ýigrimi alty ýylyň ahyrynda, 1989-njy ýylda geldi. “Ýüz ýigrimi alty” “ýedi wagtyň” nyşanydyr. Iki hereket hem “ýedi wagtyň” berjaý bolmagy bilen başlady.

Üçünji perişdäniň herekety baradaky habar 1996-njy ýylda “The Time of the End” atly makalalar tapgyrynyň taýýarlanmagy bilen resmileşdirildi; bu makalalar “Our Firm Foundation” atly žurnalda neşir edilipdi. Şol makalalar 1776-njy ýylda kabul edilen Garaşsyzlyk Jarnamasyndan iki ýüz ýigrimi ýyl soň neşir edildi. Iki hereketiň hem habary, iki ýüz ýigrimi ýylyň ahyrynda gelen habar bilen gönüden-göni bagly bolan bir taryhdan iki ýüz ýigrimi ýyl soň resmileşdirildi.

“Ýüz ýigrimi” san, miladydan öň 677-nji ýylda başlanan, Hudaýyň günorta patyşalyk bolan Ýahuda garşy gazabynyň “ýedi wagty” bilen, Danyýel kitabyň sekizinji bap, on dördünji aýatyndaky iki mün üç ýüz ýylyň miladydan öň 457-nji ýylda başlanmagynyň arasyndaky baglanyşygy (bir bagy) aňladýar. Ýüz ýigrimi san bu iki pygamberligi biri-birine baglaýar, we bu iki pygamberlik Adventizmiň esas goýujy aýatlarynda, ýagny Danyýel kitabyň sekizinji bap, on üçünji we on dördünji aýatlarynda bilelikde beýan edilendir. Şol aýatlarda Mesih özüni pygamberlik taýdan “şol bir mukaddes” hökmünde tanyşdyrýar; bu “Palmoni” diýen ýewreý sözüniň terjimesidir, onuň manysy bolsa “Ajap Sanawçy” diýmekdir.

Ajaýyp Sanaýjy pygamberçiligiň iki ugruny aňladýan iki görnüşi hut şol iki aýatda tanyşdyrýar; Şol iki aýaty uýam Waýt Adventizmiň merkezi sütüniň özi diýip kesgitleýär. Başlangyç nokady olaryň 1844-nji ýylda ýerine ýetmegine çenli uzanýan iki ýüz ýigrimi ýyllyk simwoliki baglanyşyk arkaly birleşdirilýär. Habakugyň ikinji baby ýigriminji aýat bilen tamamlanýar; şeýlelikde, “iki ýüz ýigrimi” sany Ajaýyp Sanaýjy tarapyndan başgaça bir beýan bilen bellenýär, çünki şol aýat şol senede başlan antitipik Ylalaşyk gününüň baş häsiýetleriniň birini görkezýär.

Emma Reb öz mukaddes ybadathanasyndadyr; бүтін ýer ýüzi Onuň önünde dymyp dursun.
Habakkuk 2:20.

Adwentizmiň merkezi sütüni bolup hyzmat edýän, Gözel Hasaplaýjy tarapyndan göni girizilen iki pygamberlik döwri iki ýüz ýigrimi ýyl bilen biri-birine baglydyr, hem-de her bir zadyň soňuny onuň başlangyjy bilen hemişe deňeşdirýän Isa (Gözel Hasaplaýjy) olaryň gutarýan çägin 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda iki ýüz ýigrimi sany bilen belläpdir.

Birinji perişdäniň hereketi, üçünji perişdäniň hereketinde bolşy ýaly, Lewiler ýigrimi altydaky “ýedi wagty” kesgitlenýän “ahyryň wagtynda” (degişlilikde 1798 we 1989) başlady. Iki taryhyň ikisinde-de indiki ýolgörkeziji bellik iki ýüz ýigrimi ýylyň tamamlanmagy bilen alamatlandyrylýar; bu hem “ýedi wagtyň” pygamberlik häsiýetidir. Sebäbi iki görnüşiň (chazon we mareh) başlangyç nokatlary olary özara baglanyşdyrýan iki ýüz ýigrimi ýyllyk döwri aňladýar.

1611-nji ýylda “King James Bible”-iň neşir edilmegi, “Vermont Telegraph” gazetinde çap edişi ýaly Milleriň habarynyň resmi taýdan beýan edilmegi, “Declaration of Independence”-iň neşir edilmegi hem-de “Our Firm Foundation” žurnalynda “The Time of the End”-iň çap edilmegi — bularyň hemmesi neşirlerdi. Iki ýüz ýigrimi ýyllyk iki döwrüň hem başlangyjy, hem soňy taryhy ýolgörkeziji hökmünde bir neşiri aňladýar. “Iki ýüz ýigrimi” sany pygamberlik baglanyşygynyň nyşanydyr, we bu dört neşiriň hemmesi neşir bolmaklygy bilen, şeýle hem degişli taryhlarynda “bilimiň artmagy” hökmünde görkezilen habar arkaly özara baglanyşyklydyr.

1611-nji ýyldaky Mukaddes Kitap, hoş habaryň asmanyň kazyýetlerinden adamzada ýetirilmegini aňladýar. Milleriň habary wagt hakyndaky pygamberlikleriň çäginde ýerleşdirilipdi, we Habakugyň iki mukaddes çyzgysy Milleriň habarynyň taryhyň çyzyklary arkaly şekilli beýan edilendigini aňsatlyk bilen tanatýar. “Vermont” “ýaşyl dag” diýmegi aňladýar, we ylham boýunça “ýaşyl” imanyň nyşanydyr.

“Bu düýş maňa umyt berdi. Meniň düşüňjäme görä, ýaşyl ýüplük imany aňladýardy, we Hudaýa bil baglamagyň gözelligi hem-de sadalygy ruhuma açylyp başlady.” Christian Experience and Teachings, 28.

Milleriň habary resmileşdirilip, wepaly ýygnaç tarapyndan ýetirilipdi, çünki ahyrky günlerde “dag” “ýygnaç” aňladýar.

Soňky günlerde şeýle bolar: Rebbiň öýüniň dagy daglaryň başynda berkidiler, depelerden hem beýgeldiler; ähli milletler oňa tarap akarlar. Köp halklar gidip: «Geliň, Rebbiň dagyna, Ýakubyň Hudasynyň öýüne çykaýalyň; Ol bize Öz ýollaryny öwreder, biz hem Onuň ýodalarynda gezeris. Çünki kanun Siondan çykar, Rebbiň sözi bolsa Iýerusalimden» diýerler. Işaya 2:2, 3.

Milleriň resmileşdirilen synag habary wepaly ýygnaçdan gelip çykdy, we The Telegraph diýlip atlandyrylýan neşir, edil King James Injili ýaly, gökden gelen habary aňladýar; çünki “telegraph” sözi grek dilindäki iki sözden emele gelip, uzakdan gelýän habary bildirýär. Birinji söz (tele) “uzak ýa-da alys” diýmegi aňladýar, ikinji söz bolsa (grapho) “ýazmak ýa-da hasaba almak” diýmekdir. Bilelikde olar “uzakdan ýazmak ýa-da ýetirmek” manysyny berýär. 1611-nji ýylda Hudaý King James Injiliniň neşir edilmegi arkaly Öz habaryny gökden ýetirdi, we iki ýüz ýigirmi ýylyň ahyrynda, Milleriň 1831-nji ýylda ilkinji gezek Vermont Telegraph-da resmileşdirilen habary hem Hudaýyň gökden gelen habaryny ýetirdi. Ol habar 1798-nji ýylda “ahyrzaman wagtynda” açylan “bilimiň artmagy” bolup, soňra şol nesil üçin üç basgançakly synag işini emele getirdi. Şol taryh Future for America-nyň taryhynyň nusgasy boldy.

1776-njy ýylda Garaşsyzlyk Jarnamasy Ylhamyň on üçünji babyndaky ýer jandarynyň başlangyjyny aňladýar. Ol Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň başlangyjyny aňladýar we şeýle etmek bilen, Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň ahyrynda garaşsyzlygyň çäklendirilýändigini kesgitleýär. Future for America habary (adyndan hem görnüşi ýaly), Garaşsyzlyk Jarnamasynyň neşir edilmegi bilen başlangyçda nusgalanan soňuny kesgitleýär. Iki ýüz ýigirmi ýyldan soň, 1996-njy ýylda, The Time of the End žurnalyny taýýarlan hyzmat gullugy öňünden Future for America diýip atlandyrylan hukuk subýektini aldy. Şol ýylda Our Firm Foundation diýlip atlandyrylan neşirde çap edilen makalalardan düzülen The Time of the End žurnaly neşir edildi.

“Future for America” gullugynyň ady Garaşsyzlyk Jarnamasynyň taryhyna ýüzlenýär, çünki şol neşir Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň başlangyjyny alamatlandyrdy, we Isa ahyry hemişe başlangyç arkaly şekillendirýär. “The Time of the End” bolan neşiriň ady bir tarapdan 1989-njy ýyldaky “ahyrzamanyň wagtyna”, beýleki tarapdan bolsa Mikaýyl ornundan galanda synag möhletiniň tamamlanmagyna ýüzlenýär. Neşirde resmileşdirilen habar (Daniel on birinji bap, kyrkynjy aýatdan kyrk başinji aýada çenli) 1989-njy ýylda Sowet Soýuzynyň dargamagy bilen

(ahyrmamanyň wagtynda) açyldy, we açylan şol aýatlar 1989-njy ýyldan başlap on ikinji babyň birinji aýatyna çenli öňe süýşýän taryhy yzygiderliligi görkezýär; şol ýerde Mikaýylyň ornundan galýandygy we adamzat üçin synag möhletiniň tamamlanýandygy kesgitleňýär.

1776-njy ýylda Garaşsyzlyk Jarnamasynyň çap edilmeginde başlap, “The Time of the End” žurnalynyň çap edilmeginde çenli iki ýüz ýigirmi ýyl bolýar, hem-de başlangyç bilen ahyr birmeňzeş pygamberlik mowzuklaryna ýüzlenýär. “The Time of the End” neşiri ozal “Our Firm Foundation” neşirinde makala görnüşinde ilkinji gezek çap edilen baplardan düzüldi we şeýle pygamberlik hakykatyny aňladýar: Millerit hereketiniň binýatlyk hakykatlaryna (“our firm foundation”) berk ýapyşmazdan, 1989-njy ýylda “ahyrmamanyň wagtynda” bolan “bilimiň artmagyna” düşünmek mümkin dälär.

“Ahyrmamanyň wagty” hökmünde görkezilen ýolbelgi hem-de birinji we üçünji perişdäniň hereketleriniň utgaşýan taryhlarynda habaryň “resmileşdirilmegini” aňladýan ýolbelgi hem ikisi-de Levitler kitaby ýigirmi altynjy bapdaky “ýedi wagt” baradaky pygamberlik unsurlaryny öz içine alýar. Utgaşýan taryhlardaky indiki ýolbelgi, habaryň kuwwatlandyrylmagydyr; bu bolsa ýa-da Ylhamyň onunjy babyndaky perişdäniň 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda inişi, ýa-da Ylhamyň on sekizinji babyndaky perişdäniň 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda inişi bilen bellenendir. Ylham kitabyň dokuzynjy babyndaky ikinji waýyň ýerine ýetmegi Ylhamyň onunjy babyndaky perişdäni aşak düşürdi, Ylham kitabyň onunjy babyndaky üçünji waýyň ýerine ýetmegi bolsa Ylham kitabyň on sekizinji babyndaky perişdäni aşak düşürdi.

Paralel taryhlarda giçki ýagyş perişde inen pursatynda “sepmäge” başlaýar. Şol pursatda habar öňünden aýdylan wakanyň tassyklanmagy arkaly “güýçlendirilýär”. Milleritler üçin bu Ylham kitaby 9-njy babyň 15-nji aýatynda beýan edilen ikinji Welaýatdaky Yslamyň wagt pygamberliginiň berjaý bolmagy netijesinde Osmanly hökümrowanlygynyň bes edilmegi boldy. Bir ýüz kyrk dört münleriň hereketi üçin bolsa bu Ylham 10-njy babyň 7-nji aýatynda, ýedinji surnaýyň döwründe ýerleşýän üçünji Welaýatdaky Yslamyň pygamberligi bolan “milletleriň gaharlanmagy” idi; ol Nýu-Ýork şäheriniň beýik binalary ýykylanda berjaý boldy.

Paralel taryhlaryň esasy ýolgörkezijileriniň her biri, iki ýüz otuz ýyl bilen iki mün baş ýüz ýigirmi ýyly aňladýan iki görnüşli arasyndaky gatnaşyga Öz goluny goýýan Ajaýyp Sanawçynyň işi bilen gös-göni baglanyşyklydyr. Perişdäniň inişi wagtynda göterilýän pygamberlik garawullary, Laodikeýa iberilen habaryň öz içine alýan duýduryş surnaýyny çalýarlar; bu habar 1856-njy ýylda “ýedi wagtyň” has beýik ýagtysynyň açylmagy bilen gös-göni baglanyşyklydy. Habakugyň iki tagtasynyň ýolgörkezijisi, ýagny 1843-nji we 1850-nji ýyllaryň pioner çyzgylary bilen görkezilen hem-de ikisi hem “ýedi wagty” şekilli beýan edýän bu ýolgörkezijisi, her bir paralel taryhda perişdäniň inişi bilen “birinji lapykeçligiň” arasynda ýüze çykdy.

“Garaşmak wagty” atly ýolgörkezijisi 1843-nji ýylyň başa barmadyk çaklamasy bilen gös-göni baglanyşyklydyr; bu çaklama hem iki mün üç ýüz ýylyň, hem-de iki mün baş ýüz ýigirmi ýylyň ýerine ýetmeginiň çaklamasydy. Ýarygijeki Çagyryş habary şol pygamberlik wagtalarynyň iki döwrüniň hem ýakyn wagtda ýerine ýetjekdigini kesgitlemekdi. In soňky ýolgörkezijidäki ýapylan paýlaýyş “gapy”sy şol iki pygamberlik döwrüniň ýerine ýetendigini görkezýär we ýedinji, ýagny

Ýubileý surnaýynyň ýaňlanmaga başlan ýerini belleýär. Her bir taryhdaky her bir ýolgörkeziji “ýedi wag” bilen gös-göni baglanyşyklydyr, “ýedi wag” bolsa iki taryhy biri-birine baglaýan ýüpi aňladýar, hem-de şol iki taryh hem soňky ýagşyň habaryny aňladýar.

Bu öwrenişi indiki makalada dowam etdireris.

“Söze бүдreyän, boýun egmeýänler üçin’ Mesih päsgelçilik gaýasydyr. Emma ‘gurluşykçylar tarapyndan ret edilen şol daş, hut şol burçuň baş daşy boldy.’ Ret edilen daşa meňzäp, Mesih hem ýer yüzündäki gullugynda äsgerilmezlige we sütme döz geldi. Ol ‘adamlar tarapyndan ýigrenilen we ret edilen, hasratly, gaýgyny bilýän Adamdy: ... Ol ýigrenildi, biz bolsa Ony hiç zat hasap etmedik.’ Işaya 53:3. Emma Onuň şöhratlandyryljak wagty golaýdy. Ol ölülerden direlmegi arkaly ‘güýç bilen Hudaýyň Ogly’ diýlip yglan edilerdi. Rimliler 1:4. Onuň ikinji gelişinde Ol asmanyň we ýeriň Rebbi hökmünde aýan ediler. Häzir Ony haça çüýlejek bolýanlar Onuň beýikligini ykrar ederler. Älemiň önünde ret edilen daş burçuň baş daşy bolar.”

“Ol kimiň üstüne ýykylsa, ony un kimin owralap taşlar.’ Mesihi ret eden halk tiz wagtda öz şäherleriniň we öz milletleriniň ýok edilşini görmelidi. Olaryň şöhraty syndyrylar we ýeliň önündäki tozan ýaly dargadylar. Ýöne ýahudylary ýok eden näme boldy? Olary howpsuz saklamak esas bolup biljek gaýa boldy, eger olar onuň üstünde guran bolsadylar. Bu — äsgerilmedik Hudaýyň ýagşylygy, yüz dönderilen dogrulyk, kemsidilen rehimdi. Adamlar özlərini Hudaýa garşy goýdular, we olaryň gutulyşy bolmaly zady olaryň heläkçiligine öwrüldi. Hudaýyň ýaşaýyş üçin bellän zatlarynyň hemmesini olar ölüm üçin diýip tapdylar. Ýahudylaryň Mesihi haça çüýlemeginiň içinde Iýerusalimiň weýrançylygy bardy. Kalwariýada dökülen gan olary bu dünýä üçin hem, geljek dünýä üçin hem heläkçilige batyran agyrlyk boldy. Hudaýyň merhemetini ret edenleriň üstüne höküm inende, beýik ahyrky günde hem şeýle bolar. Olaryň бүdrän gaýasy bolan Mesih şonda olaryň önünde ar alýan dag hökmünde peýda bolar. Onuň yüz keşbiniň şöhraty, dogrular üçin ýaşaýyş bolan şol şöhrat, erbetler üçin ýuwudýan ot bolar. Ret edilen söýgi, äsgerilmedik merhemet sebäpli günäkär ýok ediler.”

“Köp mysallar we gaýtalanyp duran duýduryşlar arkaly Isa Hudaýyň Ogluny ret eden ýehudylaryň nähili netijä duçar boljakdygyny görkezdi. Bu sözlerinde Ol Ony Özleriniň Halasgäri hökmünde kabul etmekden yüz öwürýän her döwürdäki ähli adamlara ýüzlenýärdi. Her bir duýduryş olar üçindir. Haram edilen ybadathana, boýun egmeýän ogul, galp daýhanlar, ýigrenç bilen garan gurluşykçylar — bularyň ählisiniň her bir günäkäriň durmuşynda öz laýyklygy bardyr. Eger ol toba etmese, olaryň öneden alamatlandyran hökümi onuňky bolar.”
The Desire of Ages, 599, 600.